

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institudam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az állatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felölös szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsédekben.

Mit akarunk?

Írta: RAUSCHER BÉLA.

A sok szó, mely a szeptemberben Székesfehérvárott rendezendő kiállítás mellett és ellen felhozott, arról tesz tanúságot, hogy a legtöbben nem tudják, sőt félre magyarázzák a kiállítás célját.

A „kiállítás” elnevezés nem egészen illik a mi tervezetünkre s ez az oka, hogy oly sokan értik félre a mi szándékunkat.

A kiállítás tulajdonképpeni célja ugyebár a gyárosokat, az iparosokat versenyre hívni? Minden résztvevő bemutatni óhajtja a legjobb, a legliszesebb gyártmányait, nem kimélve időt, pénzt, fáradságot, hogy a hasonemű készítményekkel a versenyt kiállja, esetleg azokat felülmúlja s így a versenybizottság kitüntetésében részesülve, jó nevet szerezzen magának.

Ily kiállítás rendezésére hosszabb időt kell engedni, az ily kiállításnak természetesen nagyobb keretben kell mozognia, maga a rendezés és a reklámozás is sok pénzt igényel, hogy ne csupán a rendezés költségei, de a kiállítók kiadásai is fedezetet nyerjenek.

A mi célunk tulajdonképpén részben más jelleggel bír. Mi nem akarunk különleges-

ségeket, művészi dolgokat bemutatni, bár kívánatosnak tartjuk, minél szebbek legyenek a beküldött tárgyak. Nem óhajtunk továbbá versenyt rendezni, — jury tervbe siucs véve, — hanem meg akarjuk ismertetni a magyar közönséggel, mit gyártanak reudes üzem mellett nálunk, ugy minőségben, mint árakban, hogy a tájékozatlan közönség végre tudja meg, mit kereshet már most magyar gyártmányokban. El akarjuk érni, hogy a vételeknél módjában álljon *kivétel* magyar árut. Ha megtudja és látja, hogy mi állítatik elő nálunk, látva azok minőségét, bizalommal veszi gyártmányainkat. Szívünk meleg hevülésével óhajtjuk, hogy nemuljon el az előítélet, mely a külföldi árukat oktalan makaességgel becézi, míg a miéinket érthetetlen elfogultsággal lenézi, lekicsinyli.

Célunk az is, hogy a külfölddel harcba szállva, a magyar cikkek keresetét növeljük, fejlesszük. És így elérjük, hogy hazánk, a mely most tulnyomóan egyoldalt termeléssel foglalkozik, életképes virágzó ipart üzve, az elszegenedett lakosságának módot nyújt a megélhetésre, nehogy százezrek legyenek kénytelenek idegen világrészekbe vándorolni.

A székesfehérvári jelentékenyebb

egyesületeknek megküldöttük a m. kir. kereskedelmi Muzem kiviteli címtárát, a mely ugyszólván ismeretlen volt Székesfehérvárott, de nemcsak a nagyközönség, hanem a kereskedők és iparosok előtt is.

Mi van ebben a Címtárban?

A gyárosok nevei, a gyárak termelő képessége, a foglalkoztatott munkások száma és a mi a fő: a termelt cikkek felsorolása. Sok-sok cím van ebben a vaskos könyvben, de sajnos, aránytalanul kevés a nagygyáros. A névsor zömét a kisebb vállalkozók teszik, a kik több, vagy kevesebb reménnyel veszik fel a harcot a hatalmas külfölddel.

És a ki belelát a magyar iparos lelkébe, tudja, hogy nem kizárólag a nagy nyereség vezérli őket ez egyenlőtlen küzdelemben, hanem bizvást állíthatjuk, hogy talán egy kis idealizmus és erő, sziklaszilárd honszeretet is rejtőzik a legtöbben, esetleg körgeszektű emberekben.

Hazáját is óhajtja szolgálni vele és reméli, hogy tán sikerül neki is a gyár kibővítése által munkát, kenyeret adni néhány családnak s így megtartani őket szegény hazáknak.

Mert ne méltóztassanak hinni, hogy csupán a nyereségre való mohó éhség

A FEJÉRMEGYEI NAPLO TARCAJA.

A kádi papucsa.

(Muzulmán történet.)

Sidi-ben-Abdallah hazafelé ballagott kezében egy szép darab birkahussal, melyet vacsorára vásárolt a piacon. Bottal kezében, sietés nélkül, nyugodtan haladt. Egyik ismerőse találkozik vele és megállítja:

- Béke legyen veled! Mondja neki.
- Béke neked, válaszolja Sidi-ben-Abdallah.
- Ej de szép darab hus az ott kezdedben!
- Isten akarta, bárányhus.
- Mennyit adtál érte?
- Három piastert.
- Nem sok! Allah legyen veled!

Az ismerős tovább ment.

Sidi-ben-Abdallah szintén halad a maga útján. Nem messze egy forráshoz ér és mint jó muzulmán megáll, hogy igyék és elvégezze a szokásos mosakodást.

Arra tart egy másik török.

- Allahra mondom, de szép darab hust cipelsz.
- Isten akarta, hogy enyém legyen.
- Mennyiért vetted?
- Három piasterért.
- Nem drága!
- Allah irtalmas a szegények iránt.
- Áldjon meg minden jóval.
- Minden jót kívánok.

Elváltak, Sidi-ben-Abdallah fogja botját és tovább megy. Minél jobban közeledik házához, annál több ismerőssel találkozik. Mindenki meg-

csodálja a kover, a szép husdarabot és ara után tudakozódik. A mi emberünk mindamtalan kénytelen megállni és udvarosan feléje a kérdés-kérdésekre. Eszébe forgatta a Korán azon szavait: A békétérés a szerencse kulcsa, és azzal biztatta magát:

— Ha Isten akarja, a napnyugtá előtt mégis csak hazaérek.

Minden lépésnél újabb kíváncsiskodó jön eléje és kérdezi a hus árát.

— Három piaster.

Végre is megcsokalta. Bármily jó török volt is Sidi-ben-Abdallah, de mégis csak vetkes ember volt. A harag elöntötte már az epéjét.

Ebben a percben találkozik vele egy dervis, aki kolostorába sietett vissza és szerencsetlenségére kérdi:

— Ejnye! de szép darab hus! Méltó lenne ami Sultán urunk asztalára „Kurban-bairam” (húsvét) napján. Mit fizettél érte?

Ez már a negyvenyedik, aki kérdi tőle.

Nem bírta tovább.

— Tudni akarod! mondja a szerencsetlen dervisnek.

— Jó, hát számláld!

Sűrűn hullottak a botütések a szerencsetlen hátára. Az embereknek kellett őket szétválasztani. Ezalatt egy kutya elkapta a húst és felfalta. A megvert dervis rögtön panaszt emelt a kádnál (bíró), aki a vétkest azonnal börtönbe vettette.

Abdallah sokáig maradt zárva. Szomorú volt, mint a napfény nélküli ünnep, szomorkodott, hogy egy ismerőst, egy muzulmánt, egy szent embert megvert s bántódott, hogy elveszett a napi darab birkahus, mely pedig oly jó lakomának ígérkezett.

Eljött az ítélet napja. Elvezetik a bíró elé.

Hogy hívnak? Kérdi tőle a bíró:

Sidi-ben-Abdallah lekonyítja a fejét, kissé gondolkodik es feleli:

— Allah az Allah és Mohamed az ő prófétája.

A muzulmán hitvallás ezen szent szavainak hallatára a kádi és a többi jelenlevők meghajlítják fejüket és tisztelet jelül szívükre teszik a kezüket.

Most azonban, — folytatta a kádi, — mond meg mi a neved.

Allah az Allah és Mohamed az ő prófétája.

A kádi és a jelenvoltak megismétlik a tiszteletnyilvánítást. Aztán pedig a kádi újra kezd: Jól van, elég! Azt kérdeztem, ki vagy, honnan való, miért verted meg a dervist, mi rosszat tett neked?

Sidi-ben-Abdallah csak ezt válaszolja:

— Allah az Allah és Mohamed az ő prófétája.

Bolond vagy? — mordult rá a kádi. — Hogy hívnak? Azt mondd meg!

Abdallah válaszol, de mindig az ő mondását ismétli.

Egy darabig tart ez még így, míg végre a kádi türelmét vesztve, ráordít:

Bolondot akarsz üzni belőlem?

— Allah az Allah és Mohamed az ő prófétája.

A kádi dühös lesz, lehuzza a papucsát és a vállott fejéhez vágja. Emez érzéketlenül lehajol, fölemeli a papucsot, tiszteletteljesen megcsokolja és az asztalra teszi. Majd pedig lehajtott fővel, kezét szivere téve, odafordul a kádihoz és alázatosan mondja neki:

— Bíró ur! te jámbor és bölcs ember vagy,

mindig igazságos bíró, a mi padisah urunknak mindenkor nyitott szeme. S mégis a midőn azt hallottad, hogy tizenköt ezer ismétlem ugyanazo-

Mai lapunk 6 oldal.

buzdítja az élet harcában az iparost, a gyárost.

Lelekíti őt igen gyakran az előállítandó gyártmányok tökéletesítésének vágya, az előállítás olcsósága, lelekíti a törekvés, hogy vevőit kielégíteni tudja, de lelekíti talán első sorban a legnehezebb kötelesség, hogy embertársainak, a kik nélküle talán nyomorognának, vagy földönfutókká válnának idehaza, a hol hőcsöjök ringott, tisztességes módon kenyert adhasson.

Képzeltető-e szebb, magasabb érzés, mint a mely akkor támad, midőn az elhangzott gyári harangszó után elégedett, vig embertársát látunk a gyár kapujából kiözönlő, kik azután békés otthonukban a bevégzett napi fáradsalmak után imára kulesolják kezüket, hálaadásra tanítják gyermekeiket, hogy a Mindenhátó örökösök a fölött, a ki szorgalmával, kintartással, val. erős akaratával oly iparvállalatot fejlesztett naggyá, mely szerencsés és boldoggá tesz sok-sok munkást és családot.

Mit akarunk?

E kiállítással buzdítani akarjuk a társadalmat: szűnjék meg végre az előítélet a magyar ipar ellen, kiki hozzon áldozatot fellendítése érdekében, mert kintartással és jóakarattal sok embert menthetünk meg szegény hazánknak.

Most, midőn egy nagy tehetségű, előkelő szellemű, a munkások érdekeit szíven viselő püspök és egy minden szépért és jóért lelkesedni tudó nagyszabású főispán él vármegyénk élén, eszménk, törekvésünk, hazafiúi vágyunk testté válhat és megteremtheti állásos gyümölcsöit, a melyért, ha kell, kintartással küzdeni tudunk

Élt akarjuk.

Fejérmegye és Székesfehérvár Közönségéhez!

Ugy a társadalom, mint az állam már régebben feismerte a gyermekvédelem nagy nemzetközi jelentőségét, s az elhagyott, vagy nem kielégítő ellátásban részesülő gyermekeknek megmentése céljából az ország különféle vidékein felállított egyesületi és állami gyermekmenhelyek letesítésével törekedett ezen gyermekeknek segítésére.

Mégis minálunk Magyarországon, ahol a gyermekhalandóság a múlt századok között még most is sajnos, a legnagyobb, és ahol a mindinkább növekedő kíváncsiságnak gátat emelni alig lehet: a gyermekek megmentése érdekében még nem tett meg a társadalom mindent, mit e téren meg lehet.

Még vagyok azonban arról győződve, hogy nem azért nem történt eddig e téren elég, mert nem ezerte a társadalom a gyermekvédelmi mozgalmak nagy szükségét s jelentőségét — mert hiszen meg a legszegényebb ember is örömmel járul hozzá illő erővel a legnagyobb kincsünk, a gyermekek megmentéséhez — hanem azért nem tudtuk teljes energiánkat kifejezni, mert erre tu lajdonképen eddig módunk és alkalmunk nem volt.

A nemrég megalkotott Országos Gyermekvédelmi Liga működése most lehetővé teszi, hogy az ezennel évenként megtartandó Gyermeknap után mindenki, még a legszegényebb viszonyok között élő polgár is, néhány fillérrel hozzá járulhasson a nagy cél eléréséhez.

Hogy a gyermekvédelmi Liga mit tudott ki feladatait és mi a Gyermeknap, azt itt bővebben ismertetni nem akarom, mert hiszen erőt úgy a fővárosi lapok, mint a helybeli lapok is már annyit írtak, hogy csak ismétlősekbe bocsátkozhatnám, de meg is vagyok győződve, hogy a vármegye és város közönsége, amely minden jótékony és hazafias dologért tud lelkesedni, a gyermekvédelmi mozgalmak összes részleteivel teljesen ismeri.

A város iparos és kereskedő egyesületi felkeresemre készséggel hajlandóknak nyilatkoztak

a gyermeknap rendezésére, melyért e helyen is őszinte köszönetemet fejezem ki. — A gyermeknap Székesfehérvárot is, úgy mint az egész országban, évente május utolsó szombatján, az *Időn tehát folyó hó 26-án fog megtartatni.*

Az emberszeretet nevében nagyon kérem a vármegye és város előttem régtől fogva kedves közönségének minden egyes tagját, szíveskedjen a rendezendő gyermeknapon közvetlenül és közvetve kegyes adománnyal a Gyermekvédelmi Ligát hazafias célja elérésében támogatni.

Bizon benne, hogy kegyesek lesznek ezen első kérésmet, melyel Magyarország jövő nemzedéke egy igen tekintélyes részének megmentése célját, szívesen és az ügy iránt való szeretettel, teljesíteni.

Gróf Széchenyi Viktorné.

A szemináriumi templom renoválása.

Városunk eme kedves és értékes műemlékben leggyalagabb templomát kerül az idén renoválás alá. Az állványokat már felállították a napokban s *Kern Péter* testeművész megkezdte a freskók szükséges tisztogatását és kijáratát s ezt követik a szükséges arányozási munkálatok. Az egész renoválást a *Munkások Országos Bizottsága* vezeti, mely a szemináriumi templomot már két évvel ezelőtt felvette programjába, de a szükséges költségek hiányában csak most foghat annak megvalósításához. A renoválás esztétik, valamint hogy az eszme a megvalósulás stádiumába lephetett, Krencz Ignác apátkanonok, minden jó ügy kelles mecenásának érdeme. A renoválás költségei körülbelül 10-20 ezer koronára rúgnak. Ezekhez Krencz kanonok 10 ezer koronával járul, a hátravő összeget részint a vallásalap, részint a Munkások Országos Bizottsága pótolja. Hogy e nagyteremtő országos egyesület vezetői a renoválás munkálatait elég garanciát nyújt arra nevez, hogy az értékes festmények, melyek a templomnak fokínként kepezik, avatott és nem kontár kezekbe kerülnek.

Ez alkalomból talán nem lesz érdektelen a templomról és annak eredetéről egyet-mást elmondani. A templomot a hozzájáruló és ma papnevelőnek használt épülettel együtt a karmeliták építtették, kik a törökök kiverése után te-

kat a szavakat, jól lehet, szent szavak, dühbe jöttél és megütöttél. Hogyan kívánhatod, hogy én türelmes, bűnos ember, el ne vesztsem türelmemet, mikor negyvenegyszer kérdezik tőlem egy-másután, mihe került a birkacomb.

— Allahra! — feleli a kádi, igaztalan voltam, te okos ember vagy. Visszaadom szabadságodat.

Minden jót kívánok, válaszoló nyugodtan Sidi-ben-Abdallah. S azzal elment, a kádi pedig fölszedte papucsát.

Az agyafurt pákász.

Volt a szerémi ingoványok közt egy ember, akit „barkácsoló”-nak tartott a magyar „leszarmazott”.

Ez pedig nagy szó. Mert meglehetősen nagy szemé van manapság a barkácsolóknak.

Tudnivaló, hogy azok nemcsak hogy mindenhez tudnak, de szinte ördögös az eszük, meg a kezük járása is. Ha jótételek szorult beléjük, akkor az mind szinaranyra válik a kezükügyében, amire akár csak a pusztá árnyékuk sűrű is. De ha a rossz út hozzájuk, akkor ne adj isten, hogy összeakaszkozzék velük akarki fia, borja is.

Mert ezekből az emberekből ha más szerzetbeliek volna, nem pedig szittya-ivadékok — cseprűgő, szemfűnyevészó válnék.

Igy pedig vagy hasznot hajtó, vagy kártevő kulláncsar a nemzet testéből nyivoltának. De mindenképpen nagy meretben. És itt a bibi!

Csik Pali, mióta ide szakadt déljábas, gyönyörű hazájából, sohse igen tudott kércs te-

nyérel díszkedni a felszegieknek. Csak tengetlengett, mint a haragban a szive, a dolog nem telt a nyakára soha; de ha a véletlen gondot zúbitott a nyakaszirtjére, lerazta azt onnét, akár a berzenkedő lud a vízparát, pelyheiről.

Künn volt Amerikában is egyideig, de rövidesen haza vetődött meg-meg. A bírótát bérbe adta, az első szobát zsellérkezre játszotta, de úgy, hogy mikor az ingoványok közt ráunt, vagy rá esőmorlott a pakásközadara — rá is számot kellett vetnie a zsellérnek s neki ott egy nyoszolyát tartatani.

Nyar derekán kegyetlen porban uszott a falujok, ősszel meg, ha rábuzdult a pásztás, majd meg az országos eső, — akkor meg olyan merhetetlen lityak lepté el az utat, hogy isten irgalmazza, kegyelmezze, a lenneki, aki utnak eredt gyalogszerrel, de a jószagnak is, aki térdén fölül csiattott a dagványosban. Még a rakonc, meg a forhecs is uszott benne.

Mert hogy eudor szokása van ennek a kutyatermelő agyagnak. Ha megszállad, „megfokszik”: akkor eső legyen, amelyik benyálazza, ha pedig telesszívódik nedvesseggel, akkor meg ugyancsak rekkentő pároftság süsse, szarogassa, miglen kiszivolyozza lelkét, az együvéfogyo ragasztékonyvet.

A múlt esztendőben épen kedvezett a falubelieknek a lucifer szerencse. Három hónapig nem láttak egy szem esőt, majd pedig három holdtöltőig napfényes verőt.

Betakarításra lón is olyan takaros kutyutenger, hogy — ha lelke volt a gazdának — nem ostarozta ki a vonosat a pítviraról.

Igy történek, hogy a kolompér szüret kitalolt szinte november derekára, mikoron már éjjetszaka hóharmat a szemfődoje a rögnek.

Ugyancsak alították az emberek ezt a kékfőtyás időjárást.

A javasasszonyok, főlvások, ájtatoskodók és gomorrlabélek egyaránt mesterkedtek, hogy elhárítsák az inség-veszedelmet a fatonyos fatulról — de kevés sikerrel, meddő eredménnyel.

Végtere megszakkadt az esőár és csak elvette lodult neki, úgy, hogy ernyő, bunda, szűr nélkül is neki indulhatott a teremtett lélek, ami nélkül pedig ennekelőtte nem volt bátorságos az elindulás.

De mi haszna, ha egyszer az út még járhatatlan volt. Alkonyatkor össze összebujt a kupahtanaes az „ogradákon” — szertükön — fött a feje a tömötelen bajban, buban, mindenik lelke tanaestől vajudott, de minden gondolat vagy cikoresosodott, vagy halva fogant szülött lelt. Amolyan fejtelen tejtelen.

Legnagyobb baj volt öregbíróknál. A járásfonok kijelentette, hogy ha Gergő Istók megint bírói méltóságra ahitozik, úgy hozza-asza rendbe az utat, külfömben, törk-szakad, kibökik.

A biraskodás nagy sor. Ha egyeb haszna símes, mint az, hogy ő mindenkinek parancsol a községben, neki azonban senki: már ez is elégenő ok arra, hogy a hatalom maszlágját ne csak megérintse nyével, de meg is kóstolja. És az bizony igen józú, zamatos eledel. Mert hogy mindeniket inkább a hatalom szeretete ösztökéli, mint a szeretet hatalma.

De mit tegyen? Szégyenében hova legyen?

Már veszedelmesen közeledett a választás napja, mikor Erzsók asszony megböki mutatóujjával a rancos homlokát, majd legottan oldalba terenti alyafélságos gyöngödséggel a fejét.

— Halli e, apjuk, valami igen csikálja az oldalamat.

lepettek meg városunkban. Az építés kezdete az 1731 vagy 1732-ik esztendőbe esik és kisebb-nagyobb megszakításokkal 1769-ig tartott. Ugy a templomot mint a kolostort a rend saját költségén építtette, s bizonyára innét magyarázható az építés lassu menete.

A szegény rend a szükséges költségek hiányában csak részletekben építhetett. Ennek a részletekben való építésnek kétségtelen jeleit ma is föltalálhatjuk a hajdani kolostoron. Az építés összes költségei a *Bullarium Carmelitarum* szerint 45,494 forint, 13 dénárba rugtak. A pénznek akkori értéke szerint ez bizonyára tekintélyes összeg volt. Szegény kármeliták azonban nem sokáig használhatták a nagy anyagi áldozatokkal fölépített templomot és kolostort, mert II. József 1783-ban a többi nem tanító rendekkel együtt őket is feloszlatta. A templom teljes felszerelését még be sem fejeztek. Az utolsó két oltár befejezetlen maradt, s ma is az; az egyikről hiányzik az oltárkép, a másikról az oltárkép stilszerű keretézése. A mostani renoválásnál e hiányok pótlása is tervbe van véve. A hiányzó oltárkép megfestésére *Tury* Gyula jeles festőművésznk már megbízást is kapott. A kép a nagylelkű adományozó Krencz kanonok ur öhajára magyarországi Szt. Erzsébetet fogja ábrázolni.

A kármeliták feloszlátása után a kolostor a kincstár kezébe került, egyideig üresen állt majd kaszárnyának és katonai kórháznak használták, míg nem Milassin Miklós a második székesfehérvári püspök kérésére 1802-ben a papnevelés céljára lett átengedve. A templom legnagyobb kincstét mint említettük falfestményei kepezik. A festmények szerzője a XVIII. sz. egyik leghíresebb művésze, *Maulpersch* Antal. Szarmazására nézve — mint e századból való festőművészeink legnagyobb része — német volt. „A Boden-tó mellett levő Langenargenben született 1724-ben, meghalt Bécsben 1796-ban. 16 éves korában *van Róil* festő tanítványa lett Bécsben, 1741-ben kezdte a művészeti akadémiát látogatni, 1750-ben díjat nyert, 1760-ban az akadémia tagja lett és ekkor festette a bécsi akadémia üestermének mennyezetén első nagyobb falképet. Az olajfestést is művelte, de kivált a falfestészetben vált híressé. E téren a XVIII. század legkiválóbb művésze volt. Falfestményei részint vallásos, részint szimbolikus tárgyak. Az utóbbiak közül való a prágai strahovi rendház könyvtárának híres mennyezeti festménye.” Hazánkban csak a vallásos festészetet művelte. Állandóan Bécsben lakott, de nagyszá-

mu megbízása következtében sokat tartózkodott hazánkban. Művészi termékenysége bámulatos. Magyarországi művei: a győri székesegyházban, a váci székesegyházban, a Bíró Márton püspök által 1758 táján épített sümegi plebánia templomban, a Brunswick grófok által épített marotvársári kassély kápolnában, az egri heceni kápolnában, a gróf Erdődy Antal tabornok által épített Bohuszlavici kastély kápolnában és disztermében, a székesfehérvári cisztercita és papnevelde templomban levő boltozat festmények és ennek oratóriumában levő falfestmény.

A falkepekön kívül még számos olajfestésű képe is maradt fenn; ilyenek: a budavári helyőrségi templom, a zirci apatsági templom, a győri székesegyház egyes kepei és a bohuszlavici kastély-kápolna három oltárképe.

Nagytekintélyű hazai és külföldi szakértők egyhangu véleménye szerint Maulpersch összes alkotásai közül a legsikerültebb a hecyei *papnevelde oratóriumában levő freskó*, mely a keresztén haldokló Údvozatot ábrázolja. Ez nemcsak városunk, hanem műemlékekben szegény hazánkban is egyik nevezeteseget kepezti; keves ilyen műkincsrel diszeshetünk.

A templom boltozatán levő festmények, melyek a boldogságos Sz. Szűz életéből vett jeleneteket ábrázolnak, az előbbinél ugyan kevesebb, de azért mégis kiváló műbesséssel bírnak. Hogy ezek is Maulperschől valók, kétségjelemmentesül a boltozat egyik helyén található és elég jól olvasható neve.

A festményeken kívül a dus és következetesen alkalmazott barokk ornamentika is megérdemli, hogy a renoválás alá kerülő templom műemlékeink között kiváló helyet foglaljon el.

Azert hálnak illet a nagylelkű adakozót, a Műemlékek országos bizottságát és mindazokat, kik közreműködtek abban, hogy városunknak e becses műemléke a hevek épületesre és a műbarátok örömeire eredeti fényébe visszaállíttassék.

UJDONSÁGOK.

A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége folyó hó 16. és 17. en a belvárosi Katolikus Körben (Molnar-utca 11.) közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

Május 16-án, szerdán délelőtt 10 órakor I. ülés a belvárosi Katolikus Kör disztermében.

Elnöki megnyitót. Mondja Zichy János gróf elnök. Az igazgatóság jelentése. A szövetség számadása és költségvetése. A választások elrendelése. (Választás alá kerül 41 igazgatósági tag.) Határozati javaslatok tárgyalása. II. ülés délután 3 órakor ugyanott. Határozati javaslatok tárgyalása. A választás eredményének kihirdetése.

Május 17-én, csütörtökön délelőtt a Szent-István-Társulat és a Regiszi Szent-Ferenc-Társulat közgyűlése miatt csak a szövetségi közgyűlésen esetleg kiküldött bizottságok működnek. Délután 3 órakor a belvárosi Katolikus Kör disztermében. III. nyilvános ülés. 1. A türelem és szatnelenség határa. Dadek János dr. egyetem tanár. 2. Keresztény társadalmi terfoglítás. Molnár István dr. tanár. 3. Társadalmi programmok és a keresztényiség. Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök. 4. Zarábeszed. Várogy Gyula kalocsai érsek.

A határozati javaslatok előadó: Frey János dr. plebános, Glattfelder Gyula dr. tanfelügyelő, Molnár István dr. tanár, Várady L. Arpad püspök, Szuszay Antal dr., Mattyasovszky Lajos lovag, Haller István szerkesztő, titkár, Küster Károly apát, Giesswein Sándor dr. országgyűlési képviselő, Szentiványi Károly szövetségi igazgató, Reichardt Tamás dr. tanár, Erdősi Károly legény, egyetn II. elnök, Zúmsáky János dr. ügyvéd, Moeszy István dr. ügyvéd, Vay Peter gróf, Szabó György esperes, Pomperly Aurel dr. seged-lelkész.

A 17-en délután 3 órakor tartandó nyilvános ülésen mindenki részt vehet.

A Pazmány Egyesület Székesfehérvárott. A katolikus hírolát és hírlapírókat támogató *Országos Pazmány Egyesület* a tel. folyamán tudvalegleg megveszpuskunket dr. *Prohászka Ottokár* választotta meg elnökevé. Ez a körülmény szülte az egyesület amaz elhatározását, hogy eventekint más és más vidéki városba megtaratni szokott vandorgyűléseit ez évben városunkat isztelje meg. Az egyesület és délkendát a napokban közölte az egyet elnöke dr. *Kiss János* papat prelatus egyetemi tanár a Székesfehérvári Katolikus Kör elnökevel Mayer Károly kanonokkal. A terv szerint a gyűlés a vele kapcsolatos iradaim ünnepegy *I. e. június hó 10-ikén fog lefolyni melletti ketében a Szent István Területen* a katolikus kor közreműködése mellett. Az ünnepegy részletei a közel jövőben foglalk megállapítatni.

A polgari lövédeben holnap, vasárnap a honvédeknek hangversenye mellett céllovesztés és tekeverseny fog tartatni.

— Bánom is én, akármí, bizonyosan valami pletykaság.

— Hát, lássa, nem az.

— Hát mi a lityititit? — meredt rá hirtelen Istók uram.

— Próbáljon kend szerencsét a Csik Palival! — Mivel-e? — eszmélt föl tompa kábultságából az ember.

— A Csik Pali barkácsoló ember.

— Az a gazember?

— Ott üsse a ragya! Hébe-hóba a gazember is becsületessé vedlik — ha szüksége van rá.

— Gondolkodom felüle kicsinnt még.

Az öregbíró fölkászolódott, lehotorkázott a föld alá, szítt a kutyogóból egy kis bölcseséget, aztán egész kurázsissan jelentette ki a hitvesének:

— Holdtöltekor kinézek hozzá. Okosabb a Pali, mint egy fiskális.

Csak még az motoszkált az agyvelejében, a pilises tarkó-födél alatt, hogy nem lesz-e szennyés a bírói pálcza boldogabb vége, ha piszkos mancu férfi szerzi meg azt?!

De ezt a gondfelhőt menten elhessegette az asszony okoskodása.

— Sohse sopánkodjék, kend, amían; mert-hogy az nem hiba. Aztán meg például, ha kend a mocsokba hullajt egy hatost, mégis csak értékes holmi marad az, akkor is, azután is — ha megmossák. No, lássa, ugye, hogy a fehérszépnek is van esze, ha rövid a kontya.

— Hát vetsz hozzá, asszonyállat! — érzett föl hirtelen a bíró.

... És a holdtöltét meg sem várva, beleült a lélekvesztőjébe és belemélyesztette az evezőt a habokba. Mindenbe belenyugodott.

A köd már jőszerint leülpedett és tohonya,

szertelen szányaival letakarta a ciheros bércek lábánál elterülő lakat.

A nádas, meg a szittyó kísértetiesen zörömbölt, mikor a ladik oldalbordája mint-amott hozzáriszálódott. Ha a lapok közt, bent az avasban egy tisztoson nem csillánlott volna valami árva pásztortűz, talán el is tévedt volna ezen a patcsalakta vidéken.

Hát ott, azon a helyen, ahol a zsaratnok pattogott: épp ott lakott egy szolgafákból összerót vityillóban a pakász. Ő főzte a kutyvasztékját.

Nem volt itt a zombékok, pokolvarjúvek, labodák, iszalagok országában semmi böcsületes, valamirevaló teremett jószág. Hallgatott itt minden, még a gonosz lélekösmeret, de még a pletyka is.

Csak egy-egy boldogtalan bolombika bugott bele az esti méla, nyirkos hangtalanságba.

Jónéhányszor kellett megvakarnia Gergő uramnak a víz hátat a lapáttal, míg nem egy nyisszenéssel ráramodott a csonak a szikes fényérre.

Helyt volt.

A pakászt meg se lepte ez a szokatlan látogatás, hiszen tudott felüle.

Eppen a nyarsat forgatta meg; majd meg egy derék combnak huzakodott neki a bicskájával, azaz hogy a kusztorájával.

— Adjon Isten Pál szomszéd, jó munkát!

— Adja Isten!

— Mivel bajmól, földi?

— A bitangba tévedt, vagyis kiveret községi birkát boncolom.

— Az állatorvos biza meg hivatalosan?

— Az! mosolygott derűsen az orvadás és megönmököde kupaik affat a kapadobányt.

Gergő uram nem tartotta tanácsosnak, hogy a dolog érdemét lirtassa, mert erről nem szabad

neki mit sem tudnia; azért vont egyet panyókara vetett kodmenen — közben a maga ügybajára tért át.

Hát szé... Pali, azt tudjak az emberek, hogy te (most már tegezte, mert bűnben talált) okos ember, vagy mi a szosz vagy.

— Tudja, bíró uram, az okosság olyan, hogy ha pazarolja is az emberfia, mégis gyarapszik a tőkeje.

— No öcskös, én csak kamatot szántam, de tőket is ehettek idővel a kamat, ha jó tanácsot szolgátsz.

Dolga válogatja! Kérdés, hogyan ityeg a lityeg?

— A bajomat tudod, ha jó feleser vagy, adj orvosságot.

— Csakhogy az orvosságot nem merik olyan olesón, mint a betegséget.

Ertem fiam, nesze, itt egy tizes, ez a foglaltó. De most beszélj, aki aldoja van.

— Nem bánom. De — ne telessz el öreg, hogy ez csak az üveg ara, a belevalója még ott lapit a kend bugyellarisában. De az jó helyen van. No hát egyet mondok, kettő lesz belőle.

— Dejszen, gazhóko, eddig már tizenkettőt is mondál, de meg egy sem lett belőle.

— Ne gondolja kee, hogy ezért, vagy azért, de kibókóm, hogy azt az utat egy bankóért meg lehet csinálni.

— De hogyan? — mélyeszté a pakász szemébe kában, csillogó tekintetét.

— Ide hallgasson kee! Doboltassa ki kend, hogy minden gazda, akinek vonása van, kend meg kavicscsal, avagy sotterrel a telke elejét, portaszint. Akiet az elüljáróság legszélesebbnek és legmagasabbnak mondja ki, azé lesz a szazas bankó. A bankót ne a község fizesse, hanem

— **A főispán fogadónapja.** Széchényi Viktor gróf főispán felkérésére közöljük, hogy Ő méltóság minden héten szerdán délelőtt 11—12-ig fogja a jelentkező magánfeleket fogadni.

— **A gazdasági kör közgyűlése.** A Fejérmegyei Gazdasági Kör ma délelőtt a Fekete Sas szálloda nagytermében tartotta rendes évi közgyűlését Lintner Sándor elnöke mellett. Az elnöki és titkári jelentések egész terjedelmében tudomásul vették. A pénztárnok jelentése után, amelyből kitűnik, hogy a kör vagyona 1147 k. 98 f., a felmentvény egy a pénztárnoknak, mint a számvizsgálóknak megadatott. Ezután a tisztújítás tette meg a következő eredménnyel: Elnök: Lintner Sándor, alelnökök: Bally Kálmán és Szigetű Kósa Miklós. Titkár: Árnos Jenő. Pénztárnok: id. Thury Antal. Igazgató választmányi tagok: dr. Burchard Bélaváry Rezső, Edes István, dr. Fantusz Fülöp, Galter Frigyes, Helfer Pál, Köller Pál, Udvardy János, Kulitay Árpád, Simon Róbert, Schier Lajos, Széll Lajos, Szlavik Leo, Wolf Karoly, Adamecz Elek. A számvizsgáló bizottság: elnök Köhler Albert, tagjai: Frank Géza és Örmessy Károly. A gazdasági kör védnökül továbbra is báró Fiath Pált, diszelnökül pedig gróf Széchényi Viktort fogja felkérni. A közgyűlés Árnos Jenő meghívására elhatározta, hogy a Budapesti gazdasági körök számára leendő intézmény céljaira gyűjtést fog indítani tagjai között. A közgyűlést társasbéd követte a Fekete Sas szálloda éttermében.

Athelyezés. Simonovits Béla esendőralhadbiztos hasonló minőségben Szegedre helyezettét át.

Meghívó. A: országos gyermekvédelmi liga, melynek nemes céljai mindnyájunk előtt ismeretesek, hazánk hazafias kereskedői részéről oly módon nyer hathatós támogatást, hogy minden év május hó utolsó szombatján, tehát ez idén folyó hó 26-án a már országosan ismert *gyermek napok* kereskedőink e napi készpénz aradásainak egy bizonyos, általuk meghatározandó hányadát a liga pénztárába betíztetik és így jövedelmük arányában a nemes cél eléréséhez hozzájárulnak. Hozzánk gróf Széchényi Viktor főispán és neje ő méltóságuk útján jutott a felhívás, hogy ezen gyermeknapnak városunkban leendő megtartását lehetővé tegyék. Ennek alapján tehát felhívjuk tisztelt tagtársainkat, sziveskedjenek e hó 15-én, azaz kedden d. u. 3 órakor a kereskedelmi csarnok helyiségében tartandó értekezleten megjelenni, melyen gróf Széchényi Viktor főispán lesz szíves a gyermekvédelmi liga nemes céljait ismertetni. Ezen értekezleten fogjuk elhatározni, mely alapon lesz szervezendő városunkban a gyermeknap. Székesfehérvár, 1906. május hó 12. Kartársi üdvözléssel: Karl István, Peto Miksa, Wertheim Armin.

szurkolja ki kend. Ha szót fogad, kece, ugy megment a falut, meg a tulajdon becsületét is.

Gergo uram felpattant és lomha, idomitalan lábaival haromszor ugrott át a tűzön, örömjongva; a levegőáramtól felberzelt pernye ijedten ugrált szanaszét.

Aztan nekiesett a pákásznak és össze-vissza csókoltta, ahol csak érte. A pákász volt az, aki előbb ocsudott től.

Hóhó, bíró uram, ez még nem elég!

Még mi koll, te satán magzatja? fortyant fel az öreg.

Nekem azért 50 forint jár, de hegyibe választasson meg ide községi, vagy „imovina” erdőkérülőknek.

Meglesz, meglesz! — rivalgott a bíró és legott áldomást is ittak.

... És úgy lett, ahogy az agyafurt pákász kieszelte.

A bíró okosságáról meggyeszte jár a hír, de a pákászt csak a falubeliek ismerik. De ők aztán jól ismerik.

Igy megmenekült a falu böcsülete, de elment az esze, — mikor a pákászt választotta meg erdőkérülőknek, akik nem azért kerültek az erdő, mert nem szenvedni, de akit azért nem szenvednek, mert erdőkérülők.

Haller Jenő.

— **A székesfehérvári műpártolók kiállítását** minden várakozáson felül sokan látogattak. Estefelé egyszerű vidám élet uralkodik a teremben, a közönségnek a kiállítás kedvenc találkozó helye lett s pénteken este, amikor Csanyi bandája is megszólalt, valóságos tömve voltak a termek s igazi szindus, festői képet nyújtott az a tarka tömegnek. A kiállítást megnézte Prohászka Ottokár dr. püspök is kíséretével, a káptalan tagjai, továbbá Jámborffy Kálmán tábornok s neje, Zichy Rafael gróf s neje, báró Wasner Gusztáv s neje Gudenus báró, Kammerer Ernő min. tanácsos, a szépművészeti múzeum igazgatója, Velics min. tanácsos, Beer restaurator, akik a Guzmics Jézus képét megnézték s a Szépművészeti múzeum számára megszerezték; a kép a kiállítás után tüstént felmegy Budapestre. A kiállítás vasárnap este 6 órakor zárja be Havranek polgármester s a kiállítási banket hétfőn este 8 órakor tartatik meg a Magyar Király udvarán, melyre a nagy közönség, nők s leányok is, meg vannak hívva. Egy teríték ára 3 korona s alá lehet írni a Vörösmarty körben. A műtárgyakat hétfőn és kedden kell elvitetni s a kapott dísmervényt vissza kell hozni.

Kinevezések. Gróf Széchényi Viktor főispán Kemény Imrét III. segélydíj tokozata beosztott, Kukorelly Károlyt pedig díjtalán közgyakornokká nevezte ki a vármegyehé. — Ugyanitt előleptette Bokor Attilát I. osztályú, Meszlényi Belat pedig II. osztályú segélydíjas közgyakornokká.

— **Halálozások.** Egy régi és köztiszteletnek örvendő polgártársunk tavozott el az elők sorából. Aujedszky Adolf nyug. főreáliskolai tanár, Székesfehérvár törvényhatósági bizottságának tagja ma rövid betegség után elhunyt. Regi vesebaja gyötörte, a mely az utóbbi napokban vérmérgézőssé fajulva, kioltotta munkás életét.

— **Sz. K. K. A. K.** Végteletlenül jöleső örömmel látjuk, hogy a hazugul *liberálisizmusnak* nevezett ostobaság lélekrontó varázsa alól nemcsak a politikai élet szabadul fel; de a társadalom minden rétegének creiben is friss ver lükett, amota a hamis jelszavak kora lejárt: öntudatra ébred, tömörül és szerveződik.

Nem is olyan régen még csak a zsidóknak volt szabad *izr. krajcárnyeleket, izr. nögyeleket, izr. kasznikot* stb. alapítaniok annélkül, hogy felekezeti kedvessel, reakcionáriussággal vádolta volna őket valaki. A zsidó, ha zsinagógába járt, szent-egyleteinek illetés szorgalmasan látogatta, felekezete ügyeinek intézésében tevékeny részt vett: tiszteltreméltó vallásosság, példás hitbuzgóságot tanusított. A keresztény embernek azonban még templomba sem volt szabad mennie, ha nem akarta magát bigottnak, klerikalisan, reakcionáriusnak, ultramontanak nevezetnie. Ha azután valaki — mint pl. Apponyi Albert gróf — meg a szentségekhez is járult, az egyenesen *jeszuita* volt.

Ki mert volna még gondolni is a liberálisizmus uralmá alatt arra, hogy a kibontott zászló hegyére a *kereszt* tűzzé? Hisz Mária országában, amelynek ezeréves fundamentumát egy Szent István rakta le, arra a hirre, hogy *keresztény* politikai párt alakult, a pokol minden ördöge fellázadt. Vagy micsoda jerikói láрма támadt, hogy messze ne menjük, a mi Kath. Körünk alakulásakor! . . .

A korszellem kiölt a lelkekből minden józást, s azt hitték az emberek, hogy a keresztény elnevezés alatt épp olyan klikkek, közkereseti társaságok és bünszövetkezetek alakulnak, mint a liberálisizmus hamis jelszava alatt.

Hála Isten! egy rövid évtized után a politikaiok teljes tisztelettel beszélnek a néppártokról, amely becsületet odaadással törekszik az ország bajain segíteni, amelynek tagjai egyéni tisztességükkel, törhetlen hazafiságukkal igazi példányképp szolgálhatnak.

A kath. legényegyletek, körök, ker. szocialista egyesületek társadalom-regeneráló munkájának csodálatos hatását csak a gonoszok tagadják. Ma már lehet valaki hitbuzgó keresztény, néppárti politikai, kath. köri tag, ker. szocialista . . . s egyes szennylapok emiatt való fölhéberedése csak undort kelt.

Igen, mert közérzés ma már, hogy csak

akkor lesz újra boldog édes hazánk, ha kereszténnyé válik erkölcsében, szellemében, intézményeiben. Ez a közérzés nyilatkozott meg akkor, amidőn Székesfehérvár ker. kereskedői is kiadták a jelszót, hogy külön fognak szervezkedni.

Kétségtelen, még mindig sok előítélettel kellett megküzdödniök az egyesület megalakításán fáradozóknak; de végre is teljes sikert arattak. Az egyesület a közel napokban megalakult. A címe: Székesfehérvári Keresztény Kereskedelmi Alkalmazottak Köre.

Hogy nem „afféle elégedetlenkedő alakok fészkelődéséről” van szó, azt rövid idő múlva a kör intenzív működése fogja bebizonyítani. Egyébként máris illő tisztelettel biztosítottak maguknak a kör megalapítói azaz, hogy az első pillanattól fogva ötvenen sorakoztak a kibontott zászló alá és olyan vezérekre bízta ügyüket, akik akarnak is tudnak is cselekedni.

A fővédnökségre az apostoli lelkiületi meggyéspüspököt, dr. Prohászka Ottokárt fogják felkérni. Az elnökséget Kováts Károly fűszernagykereskedő, városunk egyik tekintélyes férfia vállalta el.

Külön kell megemlékeznünk arról is, hogy a Belv. Kath. Kör választmánya Ketskés Elek indítványára egyhangulag elhatározta, hogy az ujonnan alakult kört, amíg megerősödén, maga bérelhet helyiséget, vendégeit fogadja. Az új kör tagjainak tehát, ez idő szerint a Belv. Kath. Kör összes helyiségei rendelkezésükre állanak. Ez annál könnyebben megtörténhetett, mert hisz a kereskedők foglalkozási körülményei fogva csak az esti órákban szabadok. A vasárnapok idejére pedig kibérelték a Belák-féle kerthelyiséget.

Még csak annyit jegyzünk meg, hogy — bár kifejezetten kereszténynek nevezi magát a kör — nem hitbuzgalmi társaság lesz, hanem *kasznói jellegű önképző-egyesület*. A körnek tagjai máris különféle ker. felekezetekből valók, de reméljük, hogy a keresztény jelző senkinek a lelkében sem éleszt felekezeti elfogultságot.

A kör tisztikara a következőleg alakult meg: Elnök: Kováts Károly, igazgató: Ketskés Elek, háznagy: Nerhaft A. Miklós, titkár: Angeli Nándor, jegyző: Zahajszky György, pénztáros: Szauster József, könyvtárosok: Pétermann Jakab és Auerbach Ferenc, ellenőrök: Szabady Mihály és Hörömpölyi János; választmány: Borbás Máttyás, Kálóczy József, Kiss Kálmán, Noficzter János, Bruza Imre, Bögyös István, Melder Károly, Huszár Mihály, Neproszel Imre, Szabó Lajos, Grün-snek János, Kégl Bestényi, Szüts István, Csernay István és Besser József.

— **Megjutalmazott rendőrök.** Az Osztrák-Magyar Bank helybeli fiókja, ma 50 koronát adott át Havranek József polgármesternek, hogy azt azon közrendőrök között ossza szét, akik résztvettek Pálinskás (Domanek) Jánosnak, a hírhedt betörőnek elfogatásában. Pálinskás Jánosnak célja tudvalevőleg az volt, hogy az Osztrák-Magyar Bankba követ el betörést. A pénzből a következők rendőrök fogtak jutalmat kapni: Szüts János I., Simon Ferenc, Seitzl Pál, Osváth Sándor, Pallag János II., Molnár János, Végh József és Unti György.

— **Korcsmai verekedés áldozata.** A napokban véres verekedést rendeztek a polgári legények az ottani nagyvendéglőben és egyik társukat Bodó Ferencet összeszurkálták. Bodó fején és oldalán sérült meg. A legényt, akinek sérülése életveszélyes, tegnap délután be szállították a helybeli Szent György kórházba. A csendőrség megindította a nyomozást, hogy kézrekerítse Bodó Ferenc bántalmazóit.

KÉT BOLTHELVISÉG a Szt.-Imre-u. I. sz. házban augusztus elsejére kiadó. Bővebb értesítés Klöckner Péter könyvkereskedésében nyerhető.

A szociáldemokrácia pongyolában.

Ha a zsidó-szocializmus nem gondoskodik jó eleve arról, hogy a jakabok bandájába belépett „elvtárs” állati szenvedélyek rabjává legyen, ugy valóságos csodának kellene tekintenünk, hogy a munkások már rég meg nem undorottak a „világotmeg.

váltó" elvektől. Jól tudják a nyomor vámszedői, hogy vallástalan, istentagadó tömeggel könnyű a leggyalázatosabb tervekkel is megvalósítani, azért a papok gunyolásával, becsümlésével és rágalmazásával kezdik munkájukat, majd az istenkáromlással folytatják. Ezután következik a vadállati szenvedélyek felkeltése, az önzés, az irigység, a kéjvágy táplálása. Ekként lesz a józan, szorgalmas, tisztességtudó munkásból istentagadó, hazátlan, élvhajhászó, turnya, követelőző, rabszjára fizőtt proletár, aki még gyűlöli a saját apját is, ha annak egy fillérrel többje van, akinek lelkéből minden nemesebb érzés kioltott; akinek legfőbb gyönyörűsége a sztrájk, leghebb vágya a magányosan elrablása. A társadalom bűnös könnyelműsége folytán fehér rabszolgává lett munkás valóságos „Isten ostroma" ma már az emberiségén. Igaz, hogy már kezdünk ébredni s belátjuk, hogy nem megakadályozni kell a munkások szervezkedését, hanem helyes irányba terelni. Hogy mily sürgős kötelessége ez a társadalom minden tagjának, annak ilusztrálására nagyon alkalmas példaként hozhatjuk fel a legutóbbi Felmayergyári sztrájkot. A dolog történetét, lefolyását, eredményeit élénk színekkel eseteli az alábbi nyíltlevel.

Kedves barátaim!

Felmayergyári kizárt munkás-testvérek!

Mikor ezéjőtt pár héttel kimondottatok a sztrájkot, az egész város veletek érzett. Végre ki tagadhatsz, hogy a munkásnak is joga van elni, neki is szabad a maga és családja sora javítani. Aki egész nap nehéz munkában gerinyed s testi erejét, egészségét, egész erejét a tőke szolgálatára áldozza fel, csak nem élhet megsebzett, nyomorban!

Emlékezhetek, mi keresztény szociálisták buzditottunk legjobban a kinttartásra. De egyttal azt is megmondottuk, hogy csak addig számíthatok rokonszínűkre és támogatóinkra, amíg szem előtt tartjátok, hogy a munkás kenyérkeresője ugyan a munkaadónak, de viszont a munkaadó meg kenyéradója neki.

Figyelmeztettünk benneteket, hogy ne legyetek a jakabok rabszolgáivá, mert becsületes ember hazátlan, istentagadó nem lehet: mert azok csak adóztatottakké akarnak titeket tenni, mert ha ügyeteket azok veszik „fartfogásukba" anyi, annyha „ebre" bízattok volna a hájat."

Nem hallgattatok reánk, most azután mondogathattátok magatoknak, hogy: „Késő fanat eb-gondolat."

Nektek nem volt jó ügy ednek egy olyan közönséget firtni, mint Saara Gyula; nektek minden áron Jakab kellett. Persze, Steiner Jakab ügyvéd ur „kedves elvtárs-amak" nevezett benneteket! Aztán ígért füt-fát. S ekközben elfeledtette veletek, hogy ő maga is megtestesült nagytőkes burzsoázia, aki fényes palotájának erkélyéről noszolyogva nezi, amint ti halaltat faradtan, rossz ruhában, piszkos kézzel siettek nélkülözö családok körebe.

Ígéreiteit a ti kedves jakabotok úgy e fényesen beváltotta! Iggyen jó pénzert! Kiszközölte, amit az igazgató ur a maga józantából úgy is megajánlott. De hát mamapság „jakab koll a magyarnak!"

Azután vezéretkül fogadtatok Cseh Józsit. Hát nem hallottátok híret ennek a nagy férfirúnak? A viselt dolgai iránt senkisé megérdeklődött közületek? Nem a szemetek előtt folyik le a Cseh Józsi dicső uszályhordozóinak istentagadása, ha zaarulása, erőszakoskodása, örült üvöltése?

De nektek Cseh Józsi kellett, hisz ez is megígerte a földi menyőzögot! Iggy lesz, úgy lesz! Még az igazgató is úgy fog táncolni, mint ti dirigáljátok! Ha pedig ellene mer szegülni az összmunkásságnak, akkor általános sztrájkot csinálunk és megremegtetjük ezt burzsoá világot! Ugy-e, ezeket mondta.

Ti hittetek neki. Hisz a „fejérmegyei szociáldemokrata párt" koronázatlan cárja ő. Aztán olyan hatalmas, hogy még a saját vezértársát is kiebudaltatta. Kutya világ lesz, ha egyszer Cseh József ur megharagszik!

Falra hánytuk a borsót, mikor előre megmondottuk, hogy nem rátok van szükségé Cseh

Józsinak, hanem a pénzetekre; hogy fejös te-hénnék jók lesztek, de segítére ne számítsatok. Nem hittetek, hogy sok embernek szegi a nyakát a „világot megváltó szociáldemokrácia." Most ugy-e, belátjátok, hogy csak az a szociálizmus javíthatja meg a munkások sorsát, amely keresztény elveken indul, de ugyanekkor nem nezi senkinek a vallását: hogy csak akkor lesz becsületes a munkásságnak, ha öntudatra ébred, összetart, jogaiért köromszakadtaig küzd, de egyttal hű marad hitéhez, hazájához, megbecsülti azokat is, akik eszükkel munkálkodnak az emberiség jóléten. Bankodastak most mar eső után koponyeg.

Egy szajhősert, aki a boreben nem fért, aki talan azt akarta, hogy az igazgató csokoljon neki kezet, aki becsületes munka helyett csak az elégedetlenséget szította, csak lazított bennünket: Cseh Józsi akaratához képest sztrájkba léptetek. Sztrájkolnokok kellett felsőbb parancsra, jobb meggyőződések ellenére egy lazított, aki a vezéreknek akart kedveben járni, amikor folyton azt hangoztatta, hogy „nem lesz itt addig bekeség, meg minden ember be nem irakozik a szak-egyletbe."

Nem lázadt fel a véretek ennek az embernek a komiszkodásán! Nem. Ti sztrájkba mentetek. „Valamennyi egyért, egy munkájáért!" Milyen szépen hangzik ez. Ugy is kedéne lennie mindig, mikor igazságtalanságtól van szó. De hát iga. sagtalan-ság-e az, ha valaki a veszett ebet kikérgeti az udvarából?

Bízattok a jakabokban, meg Cseh Józsiiban. No ugyan megváltatok! Mikor az igazgató valamennyőketek sztrájkot, s elmentetek Cseh Józsihoz, hogy hat most mar hirdesse ki az általános sztrájkot, ugye azt mondtátok: „Hoho, nem lehet. Nincs pénz! Most a legkelemesebb munkaadóban, a legjobb keresetkör: Masek kell emtezni a dolgot." Mentetek a jakabokhoz, Steiner Jakab elvtárhoz. Az is emtasított, hogy *miért nem jöttök előbb!*

Kidobtak benneteket az utcára, feleségeitek, gyermekeitek kenyér nélkül maradtak! Mi var most reatok: Elmentek kórházba: Ti, akiknek egészséges ket karotok van, akiket azelőtt jozan, becsületes munkásoknak ismert mindenki!

Nincs penze a szakszervezetnek! Hat hova lett a ti veresverőjétekkel szerzett filléreték? Aztan mire való az a masiel millionnal tobbat ki tevo partkassza, amit olyan nagy hangon hirdettek világra a jakabok!

Hat meg most sem lattok? Meg most sem értetek, hogy a nyomor vámszedő csak azért lazítják a munkásokat, hogy a csűrhebe tereiven, kiszpolyozhassák őket. Azt mondják, hogy javítanak a sorsán a proletárnak, s ha itt-ott egy sztrájk sikerül, akkor sietve emelk a part adót, ezértele modot eszélnek ki, hogy vissza sülyeszsenek benneteket a nyomorba. Ki hallott mar olyan jötekonny intézményről, amit a szociáldemokraták létesítettek?

...tok ült az eszeteken, amikor ennek az örült társaságnak a szekerébe foglaltatok magatokat. Iggy, hogy nagyon sok tisztességes, becsületes munkás van a szociáldemokraták közi, de hiszjeteck el, azok is laképpel hagyják a jakabokat, a mint máséként biztosíthatják maguknak a megélhetést.

Nem tudom, használt-e nektek ez a kemény lecke, de azt hiszem, a szerencsétlen sorsotok sok becsületes munkással utáltatja meg a jakabok, meg a Cseh Józsi eljárásat.

Adjá Isten, hogy úgy legyen!

Egy keresztény szociálista.

Anyakönyvi statisztika

1906. május hó 5-6-11 május hó 12-ig.

I. Születés.

Született: 30 törvényes nő, 9 leány; törvénytelen nő: 1, leány: 0; halva született törvényes nő: 1, leány: 0 törvénytelen nő: 0; leány 0. — Összesen: 21.

II. Halálozás.

Elhalt: 11 fő, 12 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes nő: 3, leány: 3; törvénytelen nő: 0, leány 0; 7 éven felüli nő: 8, nő: 9. — Összesen: 23.

E szerint a születési a halálozás 2-vel múlja felül.

Elhaltak: Hoffmann Ignác r. k. kisbirtokos, 42 éves, Sarló-utca 18 szám. — Varga Mihály r. k. kisbirtokos, 70

éves, Budai-ut 100 sz. — Zombay Mária r. k. 26 éves, Öreg-utca 25 sz. — Valent Margit r. k. 2 hónapos, Városház-tér 1 sz. — Gide Veszél és Nott Julianna halva sz. fia r. k. Föld-utca 2 szám. — Tőke Lajos r. k. 2 hónapos, Rachegy 1210 szám. — Stoek Irén ág. n. ev. 9 napos, Széchenyi-utca 70 sz. — Komsa Dávidné Pöllom Magdolna ág. n. ev. 34 éves, Major-utca 19 sz. — Márhoffer Ferenc r. k. szőlőbirtokos és hegyőr, 75 éves, Öreghegy 310 sz. — Vauver Ferenc r. k. 6 éves, Deák Ferenc-utca 7 sz. — Özv. Horváth Andrásné Sarvajcz Erzsébet r. k. 86 éves, Bika-sziget. — Lőke Andras r. k. kisbirtokos, 72 éves, Forgó-utca 22 sz. — Rostély János, r. k. földműves napszámós, 58 éves, Szt. György körház. — Pinke Ferencné Pap Anna, r. k. 35 éves, Szt. György körház. — Pék József, r. k. hentes segéd, 22 éves, Szt. György körház. — Eizer Györgyné Molnár Katalin, r. k. 58 éves, Rákóczy-utca 27 sz. — Klein gnac zsidó, háztulajonos, 81 éves, Vásár-tár 23 sz. — Ischerer Antal r. k. járásbírósi napidíjas, 73 éves, Salétrom-utca 8 sz. — Köng István r. k. 5 éves, Palotai-utca 10 sz. — Fröschl Györgyné Nott Julianna, r. k. 83 éves, Könyök-utca 10 sz. — Molnár Karolin, r. k. 9 éves, Szt. György körház. — Molnár Ilona, r. k. 19 éves, Szt. György körház. — Vieger Mária, r. k. 2 hónapos, Alsóvár-gyűcsatornapart. — Keller Alajosné Zach Emilia, r. k. 21 éves, Palotai-utca 21 sz.

Kihirdetés.

Kelmen József pincér és Kovács Julianna, Szeleher-vár. — Vachtler János kertész-segéd és Doest Mária, Szeleher-vár. — Vilátt Ferenc, komives-segéd és Nagy Terezi, Szeleher-vár. — Fischer József komives-segéd és Langmár Mária, Szeleher-vár.

IRODALOM.

Magyarország egyháztörténete. Negyven év óta nem jelent meg oly mű, amely Magyarország nevezetesebb vallási eseményeit napjainkig teljes-kevelé s az összes egyházakat ismertetve előadná.

Ez maga igazolja ezen könyv közrebocsátását: *Magyarország egyháztörténete* több vonásában 1906-tól 1900-ig. Irta *Karácsonyi János dr.*, volt egyetemi ny. r. tanár, váradi kanonok, a Mi Tud. Akadémiai r. tagja. Nagy-Várad, 357 lap. E mű röviden összefoglalja a magyar történettudomány új eredményeit. Ismerteti a kelet-szertartású keresztények és a társországok vallási múltját is.

Kapható a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV. Kecskeméti-u. 2. sz. és általa a többi könyvkereskedésben, továbbá a szerzőnél Nagy-Váradon. *Ára 4 korona.*

Nyílttér.)*

Üzletfelosztás.

Május elsejével Vörösmarty-téren volt üzletem felosztattam, igen tisztelt bevőimnek pártfogásáért ezton mondok hálás köszönetet.

Laufenauer Ferenc
(lakása Palotai-utca 26.)

(*E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmebe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. **Javításokat** a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nyilttér.*)

HITELLEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdülőhelyre legelőnyösebb feltételek mellett kiállít a **Pesti Magyar Kereskedelmi-Bank Budapesten.** Az intézet a banküzletet és **vagyonkezelést** illető minden felvilágosítást készséggel nyújt.

(*E rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a Szerk)

VASUTI MENETREND.

Ervényes 1906. május hó 1-től.

Budapest. indul	Székesfehérvár érkezik	Nagykanizsa indul
Gy. v. 7:40 este	8:56 este	8:59 este
Gy. v. 8:00 regg.	9:17 d. u.	9:20 d. e.
Sz. v. 6:50 regg.	9:00 d. u.	9:31 d. e.
Sz. v. 10:00 este	11:58 éjjel	12:08 éjjel
Sz. v. 1:55 d. u.	3:53 d. u.	4:13 d. u.
Sz. v. 5:25 d. u.	6:45 d. u.	6:50 d. u.
Sz. v. 5:50 regg.	7:17 regg.	7:22 regg.
Sz. v. 11:25 d. e.	1:24 d. u.	1:40 d. u.
Sz. v. 5:45 este	7:40 este***)	
Sz. v. 4:15	6:05*)	

Nagykanizsa indul	Székesfehérvár érkezik	Budapest érkezik
Gy. v. 5:17 regg.	8:29 d. e.	8:35 d. e.
Gy. v. 4:56 d. u.	7:54 este	8:04 este
Sz. v. 2:10 d. u.	0:00 d. u.	6:10 este
Sz. v. 12:40 éjjel	4:25 éjjel	4:32 éjjel
Sz. v. 9:30 d. e.	2:10 d. u.	2:58 d. u.
Sz. v. 4:18 éjjel	7:46 regg.	7:56 regg.
B. sz. György		
Sz. v. 6:45 este	9:45 este	11:30 éjjel**)
		8:30 d. e.
		10:52 regg.
		11:30 este.

Sz. v. 6:45 este 7:54 este
 *) Június 2-ától szeptember 31-ig
 **) Július 1-étől augusztus 31-ig vasár- és ünnepnapokon.
 ***) Július 1-étől szeptember 31-ig.
 ****) Július 1-étől augusztus 31-ig naponta.

Komárom indul	Székesfehérvár érkezik	Komárom indul
Sz. v. 3:35 éjjel	6:15 regg.	6:26 regg.
Sz. v. 12:16 d. u.	2:48 d. u.	11:20 d. e.
Sz. v. 5:25 d. u.	7:57 este	9:10 este

Székesfehérvár indul	Jutas érkezik	Kis-Czell érkezik
Sz. v. 9:27 d. e.	10:39 este	10:46 d. e.
Sz. v. 2:14 d. u.	3:27 d. u.	3:35 d. u.
Sz. v. 9:04 este	10:22 éjjel	
V. v. 4:30 éjjel	7:51 reggel	

Kis-Czell indul	Jutas érkezik	Székesfehérvár érkezik
Sz. v. 2:20 d. e.	4:48 d. u.	4:53 d. u.
Sz. v. 4:48 regg.	7:06 regg.	7:11 regg.
		4:52 reggel
		6:45 este

Székesfehérvár indul	Adony-Szabolcs indul	Paks érkezik
Sz. v. 9:10 regg.	11:05 d. e.	3:01 d. u.
Sz. v. 4:06 d. u.	6:03 d. u.	9:33 este

Paks indul	Adony-Szabolcs indul	Székesfehérvár érkezik
Sz. v. 2:00 éjjel	6:23 reggel	7:39 reggel
Sz. v. 1:19 d. u.	6:11 d. u.	7:30 este

Alba indul	Bioske érkezik	Alba érkezik
Sz. v. 9:05 d. e.	11:29 d. u.	8:17 reggel
Sz. v. 3:03 d. u.	5:38 d. u.	8:42 este

Alba indul	Sárbogárd érkezik	Alba érkezik
Sz. v. 9:23 regg.	10:57 d. e.	6:16 reggel
Sz. v. 2:58 d. u.	4:30 d. u.	8:04 reggel
		2:00 d. u.

Hirdetmény.

A., Hercegfalvai kölcsönsegélyző egyesület mint szövetkezet" igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy az 1906. április hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlésen hozott egyhangu határozattal, a szövetkezet feloszlása mondatott ki!

Az 1875. év XXXVII. t. cz. 249-ik §-a értelmében felhivatnak mindazok, akik mint hitelezők a szövetkezettel szemben követeléseket kívánnak érvényesíteni, hogy követeléseiket jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt érvényesítsék.

Hercegfalván 1906. április 16.

Az igazgatóság.

Székesfehérvári első Butorraktár
 Sas-utca 6. szám,
 a „Fekete sas“ szállodával szemben.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek a már 40 éve jó hírből álló saját készítményű **kárpitos és asztalos BUTORAIMAT** nagy választékban, szilárd és izlételjes kivitelben, pontos kiszolgálás és jutányos árakban ajánlani. Nemkülönben e szakmákban vállalkozom kívánatra külön rajzok szerint elkészítendő mindenemű kárpitos és asztalos munkákra helyben és vidéken.

Teljes tisztelettel
Füster Imre.

A szőlőperonoszporája elleni való védekezéshez általánosan elismert legjobb anyag a **DR. ASCHENBRANDT-féle**

Bordói-por.

Ara Budapesten:
 50 kilogrammos zsákokban a kilogramm **68 fillér.** 10 és 5 kilogrammos zsákokban **72 fillér,** valamint 2 kilogrammos dobozokban a kgr. **73 fillér.**

Használata olcsó és biztos, előállítás a gyors, a levelhez a legjobban tapad, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári magy. kir. gazdasági akadémiai növényélettani állomása kísérletének fénys eredménye, a legkitünőbb külföldi szaktudósok véleménye, számos magyar gazda bizonyítványa bárkinek díjtanulán küldetik.

A bordói-por ezenkívül kitünő eredménnyel használható a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére és baromfióvak fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a **Magyar Mezőgazdák Szövetkezete** Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető: **Karl József és fia Székesfehérvár, Szigethy Testvérek Székesfehérvár.**

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban. Szt-István-tér 1.

Csak **SICULIA** névvel ellátott üvegek valódiak. **A Málnási „SICULIA“ forrásvíz** a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegen átfurt artési forrás. A gyomoréget rögtön megszünteti. Paratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható külföldesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyagurutos bántalmak ellen Korányi, Kötly, Tauszik, Riegler tanár urak szakvéleményei

a málnási „SICULIA“-forrás a kontinens legdusabb természetes alkalikus, sós savanyúvizeinek minősítik.

Magyarországi főraktár:
BRAZAY KALMAN BUDAPEST. József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeria és fűszerkereskedésben.
 TELEFON 59-46.

KRONSTEIN KÁROLY Bécs III/I. Hauptstrasse 120. Cs. k. oszt. szab. Magy. kir. szab.

Homlokzat-festékek. Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 4.9 árnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb. 1 kiló elegendő 10 négyzetméternek kétszeri mázolására.

Mosható mázolások. ugymint zamanc, homlokzatfesték, száraz és lapidonfesték, pép-nemű, 50 árnyalatban, vízben mosható, egyszeri bevonásra fed, színét nem hagyja. Költségár négyzetméterenkint 5 fillér. Meglepő siker. Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.

Nyomatott az Eg. házmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.